

**การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก กรณีศึกษา: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูป
มะม่วงมหาชนกบ้านหนองบัวชุม ตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์**
**Design and development of packaging of Mahachanok Mango: Case study of Nong Bua
Chum Village community enterprise Grower and Process group, Nong Hin sub district,
Nong Kung Sri district, Kalasin**

นลินี หิมพงษ์¹ ศิวดล กัญญาคำ² วรakit ช่างจตุรัส³ เพ็ญนารถ กลั่นวารี⁴ และวรายุทธ พลาศรี⁵

Nalinee Himpong¹, Siwadol Kanyakam², Worakit Changjutturus³, Pennart Klanwari⁴, and Warayut Palasri⁵

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,5}

สาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{2,3,4}

Program in Economics Faculty of Management Science, Rajabhat Maha Sarakham University^{1,5}

Program in Management Engineering Faculty of Engineering, Rajabhat Maha Sarakham University^{2,3,4}

Corresponding author, E-mail: hellosom76@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนกจำนวน 3 รูปแบบ และ 2) ประเมินความพึงพอใจของตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนก บ้านหนองบัวชุม ตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนก จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสอบถามความต้องการในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนกผลสด โดยเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close Ended Question) 2) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) แบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1 มีความทันสมัย ทนทานกว่ารูปแบบเดิม ขนาดบรรจุ 7-9 กิโลกรัม กราฟฟิกของบรรจุภัณฑ์เน้นรูปแบบที่มีสีสันสดใส สวยงาม ภาพประกอบเป็นภาพเหมือนจริงของตัวผลิตภัณฑ์ มีตราสัญลักษณ์ที่บอกความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน รายละเอียดผลิตภัณฑ์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 2 ใช้วัสดุที่มีความหนาสามารถปกป้องผลิตภัณฑ์ได้ บรรจุภัณฑ์มีขนาดบรรจุ 5-7 กิโลกรัม สามารถหยิบจับได้สะดวก กราฟฟิกของบรรจุภัณฑ์ เน้นรูปแบบที่มีสีสันโดดเด่น สะดุดตา บ่งบอกความเป็นผลสดทางการเกษตรจากธรรมชาติ ภาพประกอบใช้ภาพเหมือนจริงของผลิตภัณฑ์ มีตราสัญลักษณ์ที่บอกความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนบนบรรจุภัณฑ์รายละเอียดผลิตภัณฑ์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 3 ใช้วัสดุที่มีความหนา ทนทาน บรรจุภัณฑ์มีขนาดบรรจุ 3-5 กิโลกรัม มีที่จับยกจากด้านข้างกล่องและสามารถเปิด-ปิดจากด้านบนได้ เน้นรูปแบบที่มีสีสันเรียบง่าย รูปภาพบนบรรจุภัณฑ์มีความน่าสนใจ ภาพประกอบจะใช้ภาพเหมือนจริงของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก ภาพตกแต่งพื้นหลังเป็นลวดลายกราฟฟิกที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ มีตราสัญลักษณ์ที่บอกความเป็นเอกลักษณ์ชุมชน รายละเอียดผลิตภัณฑ์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน 2) การประเมินความพึงพอใจ พบว่าบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64) บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 2 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67) บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 3 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64)

คำสำคัญ: บรรจุภัณฑ์, การออกแบบและพัฒนา, มะม่วงมหาชนก

ABSTRACT

This research aimed to 1) design and develop 3 models of packaging of Mahachanok Mango and 2) evaluate the satisfaction of 35 representatives of Nong Bua Chum Village Community Enterprise Grower and Process Group, Nong Hin sub district, Nong Kung Sri district, Kalasin towards Mahachanok Mango packaging designed. The sample group in this research the representatives of a community enterprise group consist of 35 randomly sampled mango growers and processors of Mahachanok mango. Tools used in this research include 1) A questionnaire on the preferences in design and development of Mahachon Mango's packaging. This questionnaire consists of close-ended questions. 2) The satisfaction questionnaire regarding the packaging of Mahachanok mangoes is conducted using a Rating Scale. Statistical analyses employed for data include percentages, means, and standard deviations.

The research findings indicate that 1) Design and development of the packaging showed that Model 1 is a modern design and more durable than the present design which can contain up to 7-9 Kgs. The graphic design packaging is colorful and contains a beautiful pattern. Illustration is a virtual image of product. A symbol that represents an identity of the community is printed on the packaging. Product details are in Thai, English, and Chinese. Model 2 is made of thick materials which can protect the product. The packaging can contain 5-7 Kgs. This model is easy to grab and hold with side handles. Packaging is prominent of graphic and color which indicated an agricultural product from nature. A symbol that represents an identity of the community is printed on the packaging. A symbol that represents an identity of the community is printed on the packaging as well. Product details are in Thai, English, and Chinese. Model 3 is made of thick and durable materials. The packaging can contain 3-5 Kgs. This package can be handled by side handles and can be opened from the top. The graphical of this model comes in simple colors with interesting pictures. Most of the pictures printed on package are virtual and background picture are related to product. A symbol that represents an identity of the community is printed on the package. Thai, English, and Chinese languages are used to describe product details. 2) The satisfaction assessment revealed that packaging models 1, 2, and 3 were most level that average of 4.64, 4.67, and 4.64, respectively.

Keywords: Packaging, Design and development, Mahachanok Mango

บทนำ

มะม่วงมหาชนกได้รับพระราชทานชื่อมาจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยเป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมกันของมะม่วงพันธุ์ชั้นแซทกับพันธุ์หนังกกลางวัน มีชื่อภาษาอังกฤษว่า Mahachanok หรือ Rainbow Mango ชื่อทางวิทยาศาสตร์ คือ *Mangifera indica* L. มีแคลอรีต่อ 1/4 ผล หรือน้ำหนัก 65 กรัม ประมาณ 51-55 กิโลแคลอรี และมีปริมาณน้ำตาลประมาณ 10.9 กรัม ที่ผ่านมามีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับสารอาหารที่มีในมะม่วงมหาชนกเพื่อนำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ โดยการศึกษาของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรพบว่า เมื่อนีดสารเมทิลลัสโมนีความเข้มข้น 80 ไมโครลิตรต่อมิลลิกรัมเข้าไปในผลมะม่วงมหาชนก จะสามารถปรับปรุงคุณภาพ เช่น วิตามินซี ปริมาณน้ำตาลกลูโคส ฟรุกโตส ซูโครส และพบการเพิ่มขึ้นของปริมาณของแคโรทีนอยด์ (Carotenoid) เท่ากับ 1.43 มิลลิกรัมต่อ 100 กรัมของน้ำหนักสด สารแคโรทีนอยด์จะช่วยเสริมสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้ดีขึ้น สามารถทำหน้าที่เช่นเดียวกับวิตามินอี คือผลต้านอนุมูลอิสระ ช่วยลดความเสี่ยงโรคเมเร็งหลายชนิด และลดความเสี่ยงที่จะเป็นโรคหัวใจลงได้จึงจะเห็นได้ว่านอกจากมีคุณค่าทางอาหารแล้วมะม่วงมหาชนกยังมีประโยชน์ในทางการแพทย์โรคอีกด้วย

ในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงมหาชนกกว่า 2,500 ไร่ ผลผลิตกว่า 4,000 ตัน มูลค่าประมาณ 70 ล้านบาทต่อปี โดยราคาขายเพื่อการส่งออกอยู่ระหว่าง 18,000-45,000 บาทต่อตัน ขึ้นอยู่กับขนาดของมะม่วง เกษตรกรในพื้นที่ได้รวมกลุ่มกันผลิตเพื่อทำการส่งออกในประเทศต่าง ๆ คือ ญี่ปุ่น จีน เกาหลี และประเทศในแถบยุโรป ซึ่งยังมีช่องทางในการส่งออกอีกมากในแต่ละปีมีการส่งออกมะม่วงมหาชนกไปยังต่างประเทศทั้งในเอเชียและยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศจีนซึ่งมียอดส่งมะม่วงผ่านทางออนไลน์มากขึ้นทุกปี

มาตรฐานการบรรจุหีบห่อเป็นหนึ่งในเกณฑ์มาตรฐานหลักที่สำคัญในการจะส่งออกมะม่วง โดยรัฐบาลได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร: มะม่วง พ.ศ. 2558 ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 โดยกำหนดว่าจะให้นำมะม่วงส่งออกต้องมีมาตรฐาน

การบรรจุหีบห่อดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา 4 สิงหาคม 2558 เล่ม 132 ตอนพิเศษ 179 ง)

1. ความสม่ำเสมอ มะม่วงที่บรรจุในแต่ละภาชนะบรรจุ ต้องมีความสม่ำเสมอในเรื่องพันธุ์คุณภาพ ขนาด และสีกรณีที่มองเห็นมะม่วงจากภายนอกภาชนะบรรจุ มะม่วงส่วนที่มองเห็นต้องเป็นตัวแทนของผลิตผลทั้งหมด
2. ภาชนะบรรจุต้องบรรจุมะม่วงในลักษณะที่สามารถเก็บรักษามะม่วงได้เป็นอย่างดีวัสดุที่ใช้ภายในภาชนะบรรจุต้องสะอาดและมีคุณภาพ สามารถป้องกันความเสียหายที่มีผลต่อกระทบต่อคุณภาพของมะม่วง หากมีการใช้วัสดุโดยเฉพาะกระดาษหรือตราประทับที่มีข้อมูลทางการค้าต้องใช้หมึกพิมพ์หรือกาวที่ไม่เป็นพิษ ภาชนะบรรจุต้องมีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ และมีความสมบัติทนทานต่อการขนส่ง และรักษามะม่วงได้ต้องไม่มีกลิ่นและสิ่งแปลกปลอม

สำหรับการแสดงฉลากและเครื่องหมาย ต้องมีการแสดงรายละเอียดที่ภาชนะบรรจุหรือสิ่งห่อหุ้ม หรือสิ่งผูกมัด หรือป้ายสินค้า หรือผลิตผลที่มองเห็นได้ง่ายไม่หลุดลอก โดยมีรายละเอียดอย่างน้อยคือ

1. ชื่อผลิตผลให้ระบุข้อความว่า “มะม่วง” และ/หรือ “ชื่อพันธุ์มะม่วง” หากไม่สามารถมองเห็นจากภายนอก
 2. น้ำหนักสุทธิเป็นระบบเมตริก
 3. ชั้นคุณภาพ (ถ้ามี)
 4. รหัสขนาด และ/หรือขนาด (ถ้ามี)
 5. ข้อมูลผู้ผลิต หรือผู้บรรจุหรือผู้จัดจำหน่าย หรือผู้นำเข้า หรือผู้ส่งออก
 6. แหล่งกำเนิดให้ระบุชื่อประเทศที่ปลูก ยกเว้นกรณีที่ปลูกเพื่อจำหน่ายในประเทศ
 7. ภาษากรณีทีผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศต้องใช้ข้อความภาษาไทยแต่จะมีภาษาต่างประเทศด้วยก็ได้ กรณีที่ผลิตเพื่อการส่งออกให้แสดงข้อความเป็นภาษาต่างประเทศ
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนก บ้านหนองบัวชุม ต.หนองหิน อ.หนองกุงศรี จ.กาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการตามโครงการในพระราชดำริซึ่งปลูกมะม่วงมหาชนกประมาณ 1,000 ไร่ มีผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่ายหลายประเภท ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจมีช่องทางการขาย 2 ช่องทาง

คือ ภายในประเทศและต่างประเทศ กลุ่มลูกค้าในประเทศจะจัดส่งผลิตภัณฑ์คือ มะม่วงผลสด มะม่วงผง น้ำมะม่วง โดยจัดส่งโดยตรงถึงลูกค้า ส่วนกลุ่มลูกค้าต่างประเทศจะจัดส่งผลิตภัณฑ์คือ มะม่วงผลสด โดยจะจัดส่งมะม่วงผลสดผ่านบริษัทตัวแทนเพื่อนำไปทำการบรรจุหีบห่อก่อนทำการส่งออก

ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนยังพบว่าบรรจุภัณฑ์ที่มีอยู่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานตามประกาศมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2558 สำหรับช่องทางการขายให้กับลูกค้าภายในประเทศ อีกทั้งยังไม่มีรูปแบบของบรรจุภัณฑ์สำหรับการส่งออกไปยังลูกค้าในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์มะม่วงผลสด ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนกผลสด ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนก บ้านหนองบัวชุม ต.หนองหิน อ.หนองกุงศรี จ.กาฬสินธุ์ สำหรับลูกค้าในประเทศให้เป็นไปตามประกาศมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2558 และออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับการส่งออกไปยังลูกค้าต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางการค้าให้กับผลิตภัณฑ์ มีความสวยงาม ทนทานต่อการขนส่งในระยะทางไกล อีกทั้งบรรจุภัณฑ์ยังช่วยคงสภาพความสดใหม่ของผลิตภัณฑ์ก่อนถึงมือลูกค้า ซึ่งงานวิจัยนี้จะได้ขยายผลและเป็นต้นแบบในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนกที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนกบ้านหนองบัวชุม ตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 รูปแบบ และประเมินความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนกบ้านหนองบัวชุมที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มวิสาหกิจผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนก บ้านหนองบัวชุม ตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 135 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดังกล่าว จำนวน 35 โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนก มีการกำหนดขนาดของตัวอย่างโดยการใช้อัตราส่วนของประชากร ใช้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 25 % (ธีรวิมล เอกะกุล, 2543, น. 130).

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของทุกฝ่าย สำหรับนำข้อมูลมาวิเคราะห์เขียนสรุป และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนกผลสด ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามคำถามแบบปลายปิด (Close Ended Question) ได้แก่ การออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์และการออกแบบกราฟิกบรรจุภัณฑ์
2. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนกแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามโดยเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ การออกแบบโครงสร้างบรรจุ

ภัณฑ์ และการออกแบบกราฟฟิกบรรจุภัณฑ์ เกณฑ์แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 ผลการประเมินในผลิตภัณฑ์ระดับดีมากที่สุด
- ระดับ 4 ผลการประเมินในผลิตภัณฑ์ระดับดีมาก
- ระดับ 3 ผลการประเมินในผลิตภัณฑ์ระดับปานกลาง
- ระดับ 2 ผลการประเมินในผลิตภัณฑ์ระดับน้อย
- ระดับ 1 ผลการประเมินในผลิตภัณฑ์ระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการเก็บข้อมูลโดยการพูดคุย การสอบถาม และการสัมภาษณ์ จากกลุ่มประชากรจำนวน 135 คน เพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นสำหรับนำไปใช้ประกอบการออกแบบบรรจุภัณฑ์

2. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ถึงความเหมาะสมในด้านโครงสร้างและรูปแบบกราฟฟิกจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย และนำผลไปออกแบบบรรจุภัณฑ์

3. ผู้วิจัยนำผลการศึกษาด้านการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนกเพื่อการส่งออกที่ได้ไปใช้งาน และถ่ายทอดผลงานงานวิจัยสู่สังคม ชุมชน และเก็บข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินรูปแบบบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนกเพื่อการส่งออก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยมีขั้นตอนดังนี้

เป็นการหาค่าเฉลี่ย \bar{X} (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D.$ (Standard Deviation) ของระดับความพึงพอใจแบ่งระดับเกณฑ์ประเมินดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ตอนที่ 1 การศึกษาการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ภาพที่ 1 แบบบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในปัจจุบัน

จากการการพูดคุย สอบถาม และการสัมภาษณ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนก พบว่า ลักษณะของบรรจุภัณฑ์ทำด้วยกระดาษลัง ไม่มีความทนทานในการใช้งาน รวมทั้งความสะดวกสบายในการเก็บรักษา หอบหิ้วและขนส่ง สีสันบนบรรจุภัณฑ์ไม่มีความโดดเด่นสะดุดตา ภาพกราฟิกยังไม่มีความน่าสนใจ และแบบบรรจุภัณฑ์ยังขาดความเป็นเอกลักษณ์ ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจความต้องการในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก ได้ผลดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ข้อมูลแสดงความถี่และร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	สถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ	หญิง	21	60.00
	ชาย	14	40.00
	รวม	35	100.00
2. อายุ	41-50 ปี	25	71.40
	31-40 ปี	25	20.00
	51 ปีขึ้นไป	3	8.60
	รวม	35	100.00

(ต่อ)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	สถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
3. อาชีพ	เกษตรกร	22	62.90
	รับจ้างทั่วไป	8	22.90
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	5	14.30
	รวม	35	100.00
4. รายได้	10,001-20,000 บาท	19	54.30
	20,001-30,000 บาท	9	25.70
	5,001-10,000 บาท	7	20.00
	รวม	35	100.00
5. ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	30	85.70
	ปริญญาตรี	5	14.30
	รวม	35	100.00

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60) ระดับช่วงอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 71.40) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร (ร้อยละ 62.90) และมีรายได้ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 53.40) ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 85.70)

ตารางที่ 2 ข้อมูลแสดงความถี่และร้อยละของความต้องการ

ในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก
ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

	สิ่งที่ต้องการ	ความถี่	ร้อยละ
1. การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค	ของฝาก/ของที่ระลึก/ของขวัญ	23	65.70
	บริโภคในครัวเรือน	12	34.30
	รวม	35	100.00
	2. ปริมาณการซื้อผลิตภัณฑ์	3-4 กิโลกรัม	17
5-6 กิโลกรัม		12	34.30
1-2 กิโลกรัม		5	14.30
มากกว่า 6 กิโลกรัม		1	2.90
รวม		35	100.00

(ต่อ)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	สิ่งที่ต้องการ	ความถี่	ร้อยละ
3. การออกแบบผลิตภัณฑ์	มีส่วนช่วยในการตัดสินใจซื้อ	35	100.00
	รวม	35	100.00
4. สีสี้น	สีสดใส	28	80.00
	สีธรรมชาติ	7	20.00
รวม	รวม	35	100.00
	5. ภาพประกอบ	ภาพเหมือนจริง	18
ภาพกราฟฟิก		17	48.60
รวม		35	100.00
6. ตัวอักษร	แบบทางการ	18	51.40
	แบบเรียบง่าย	11	31.40
	แบบประดิษฐ์	6	17.10
	รวม	35	100.00
6. วัสดุ	กระดาษ	28	80.00
	ธรรมชาติ	7	20.00
	รวม	35	100.00
7. เอกลักษณ์ของกลุ่ม	ต้องการให้มีเอกลักษณ์ของกลุ่ม	35	100.00
	รวม	35	100.00

จากตารางที่ 2 ผู้บริโภคมีความสนใจต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ไปเป็นของฝาก/ของที่ระลึก/ของขวัญ (ร้อยละ 65.70) โดยนิยมซื้อในปริมาณ 3-4 กิโลกรัม (ร้อยละ 48.60) การออกแบบบรรจุภัณฑ์มีส่วนช่วยในการตัดสินใจ (ร้อยละ 100.00) โดยสีสี้นที่ใช้นบรรจุภัณฑ์ คือ สีสดใส (ร้อยละ 80.00) ภาพประกอบที่ใช้มีลักษณะ คือ ภาพเหมือนจริง (ร้อยละ 51.40) ตัวอักษรที่ใช้ คือ ตัวอักษรแบบเป็นทางการ (ร้อยละ 51.40) วัสดุที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์ทำจากกระดาษ (ร้อยละ 80.00) และต้องการบรรจุภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ของกลุ่ม (ร้อยละ 100.00)

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนกที่ออกแบบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก ผู้วิจัยทำการออกแบบบรรจุภัณฑ์จำนวน 3 รูปแบบ โดยมีรูปแบบดังนี้

ภาพที่ 2 แบบบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบและพัฒนา แบบที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

จากนั้น ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนกที่ออกแบบจากแบบสอบถาม 35 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Frequency)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนก ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก ทั้ง 3 รูปแบบ

ตารางที่ 3 ข้อมูลแสดงระดับประเมินความพึงพอใจกลุ่ม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก แบบที่ 1

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์			
1. รูปแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.71	0.46	มากที่สุด
2. วัสดุของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
3. บรรจุภัณฑ์มีขนาดเหมาะสมต่อปริมาณของผลิตภัณฑ์	4.51	0.51	มากที่สุด
4. บรรจุภัณฑ์สามารถเปิด-ปิด หรือ หยิบ-จับได้สะดวก	4.63	0.60	มากที่สุด
5. บรรจุภัณฑ์มีภาพประกอบชัดเจน	4.77	0.49	มากที่สุด
ด้านการออกแบบกราฟฟิคบนบรรจุภัณฑ์			
1. สีสีนของกราฟฟิคมีความสวยงามโดดเด่น สะดุดตา เหมาะกับลักษณะของผลิตภัณฑ์	4.80	0.41	มากที่สุด
2. รูปภาพลดทอนมีความเหมาะสมสวยงาม	4.57	0.56	มากที่สุด
3. บรรจุภัณฑ์สามารถสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม/ชุมชน	4.63	0.60	มากที่สุด
4. ข้อมูลแสดงรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์มีความครบถ้วน	4.54	0.61	มากที่สุด
5. สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้	4.60	0.50	มากที่สุด
รวม	4.64	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 จากผลการประเมินประเมินความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก แบบที่ 1 พบว่า ด้านการออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านโครงสร้างแบบบรรจุภัณฑ์มีภาพประกอบชัดเจนมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77 ส่วนด้านการออกแบบกราฟฟิคบนบรรจุภัณฑ์ที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ สีสีนของกราฟฟิคมีความสวยงามโดดเด่นสะดุดตาเหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.80 และสภาพโดยรวมต่อการประเมินความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจ

ชุมชน ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์แบบที่ 1 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64

ตารางที่ 4 ข้อมูลแสดงระดับประเมินความพึงพอใจกลุ่ม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก แบบที่ 2

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์			
1. รูปแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.66	0.48	มากที่สุด
2. วัสดุของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
3. บรรจุภัณฑ์มีขนาดเหมาะสมต่อปริมาณของผลิตภัณฑ์	4.74	0.44	มากที่สุด
4. บรรจุภัณฑ์สามารถเปิด - ปิด หรือ หยิบ - จับได้สะดวก	4.69	0.53	มากที่สุด
5. บรรจุภัณฑ์มีภาพประกอบชัดเจน	4.57	0.61	มากที่สุด
ด้านการออกแบบกราฟฟิกบนบรรจุภัณฑ์			
1. สีสีนของกราฟฟิกมีความสวยงามโดดเด่น สะดุดตา เหมาะกับลักษณะของผลิตภัณฑ์	4.69	0.47	มากที่สุด
2. รูปภาพลวดลายมีความเหมาะสมสวยงาม	4.77	0.43	มากที่สุด
3. บรรจุภัณฑ์สามารถสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม/ชุมชน	4.69	0.53	มากที่สุด
4. ข้อมูลแสดงรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์มีความครบถ้วน	4.69	0.47	มากที่สุด
5. สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้	4.60	0.50	มากที่สุด
รวม	4.67	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินประเมินความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก แบบที่ 2 พบว่า ด้านการออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านแบบบรรจุภัณฑ์มีขนาดเหมาะสมต่อปริมาณของผลิตภัณฑ์ ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74 ส่วนด้านการออกแบบกราฟฟิกบนบรรจุภัณฑ์มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ

รูปภาพลวดลายมีความเหมาะสม สวยงาม ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77 และสภาพโดยรวมต่อการประเมินความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปมะม่วงมหาชนกบ้านหนองบัวชุมที่มีต่อบรรจุภัณฑ์แบบที่ 2 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.67

ตารางที่ 5 ข้อมูลแสดงระดับประเมินความพึงพอใจกลุ่ม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก แบบที่ 3

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์			
1. รูปแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.77	0.43	มากที่สุด
2. วัสดุของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
3. บรรจุภัณฑ์มีขนาดเหมาะสมต่อปริมาณของผลิตภัณฑ์	4.49	0.51	มาก
4. บรรจุภัณฑ์สามารถเปิด - ปิด หรือ หยิบ - จับได้สะดวก	4.71	0.52	มากที่สุด
5. บรรจุภัณฑ์มีภาพประกอบชัดเจน	4.66	0.59	มากที่สุด
ด้านการออกแบบกราฟฟิกบนบรรจุภัณฑ์			
1. สีสีนของกราฟฟิกมีความสวยงามโดดเด่น สะดุดตา เหมาะกับลักษณะของผลิตภัณฑ์	4.66	0.48	มากที่สุด
2. รูปภาพลวดลายมีความเหมาะสมสวยงาม	4.57	0.56	มากที่สุด
3. บรรจุภัณฑ์สามารถสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม/ชุมชน	4.63	0.60	มากที่สุด
4. ข้อมูลแสดงรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์มีความครบถ้วน	4.69	0.47	มากที่สุด
5. สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้	4.57	0.50	มากที่สุด
รวม	4.64	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 จากผลการประเมินประเมินความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อบรรจุภัณฑ์มะม่วงมหาชนก แบบที่ 3 พบว่า ด้านการออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์มีความพึงพอใจ

มากที่สุด คือ ด้านรูปแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77 ส่วนด้านการออกแบบกราฟฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อมูลแสดงรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์ที่มีความครบถ้วนสามารถนำผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาดต่างประเทศได้ ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.69 และสภาพโดยรวมต่อการประเมินความพึงพอใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์แบบที่ 3 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของหลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ด้านโครงสร้างและกราฟฟิกบรรจุภัณฑ์เพื่อใช้ประกอบในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ โดยการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล จากสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์

แบบที่ 1 รูปแบบ ขนาด และวัสดุของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์สามารถหาซื้อได้ตามท้องตลาด วัสดุใช้กระดาษลังที่มีความหนา และทนทานกว่ารูปแบบเดิม สามารถปกป้องผลิตภัณฑ์ได้ รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีความทันสมัย ขนาดของบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมกับปริมาณที่ผู้บริโภคต้องการ โดยแบบที่ 1 เหมาะสำหรับขนาดบรรจุปริมาณ 7-9 กิโลกรัม รูปทรงสี่เหลี่ยมเตี้ย ขนาด กว้าง X ยาว X สูง เท่ากับ 28X44X20 เซนติเมตรสามารถเปิด-ปิด หยิบ-จับได้สะดวก

แบบที่ 2 รูปแบบ ขนาด และวัสดุของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์สามารถหาซื้อได้ตามท้องตลาด วัสดุใช้กระดาษลังที่มีความหนา และทนทานกว่ารูปแบบเดิม สามารถปกป้องผลิตภัณฑ์ได้ รูปแบบบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม ขนาดของบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมกับปริมาณที่ผู้บริโภคต้องการ โดยแบบที่ 2 เหมาะสำหรับขนาดบรรจุปริมาณ 5-7 กิโลกรัม รูปทรงสี่เหลี่ยมสูง ขนาด กว้าง X ยาว X สูง เท่ากับ 25X34X27 เซนติเมตร บรรจุภัณฑ์มีที่หยิบจับด้านข้างกล่อง สามารถเปิด-ปิด หยิบ-จับได้สะดวก

แบบที่ 3 รูปแบบ ขนาด และวัสดุของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์สามารถหาซื้อได้ตามท้องตลาด วัสดุใช้กระดาษลังที่มีความหนา และทนทานกว่ารูปแบบเดิม สามารถปกป้องผลิตภัณฑ์ได้ รูปแบบบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม ขนาดของบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมกับปริมาณที่ผู้บริโภคต้องการ โดยแบบที่ 3 เหมาะสำหรับขนาดบรรจุปริมาณ 3-5 กิโลกรัม รูปทรงสี่เหลี่ยม ขนาด กว้าง X ยาว X สูง เท่ากับ 27X35X18 เซนติเมตร บรรจุภัณฑ์มีที่หยิบจับด้านข้างกล่องได้สะดวก และสามารถเปิด-ปิดจากด้านบนได้

1.2 ด้านกราฟฟิกบรรจุภัณฑ์

แบบที่ 1 จะเป็นการนำแนวความคิดรูปแบบที่มีสีสันสดใส สวยงาม โดยโครงสร้างสีหลักเน้นโทนสีเหลืองส้มเพื่อสื่อถึงสีของผลมะม่วง ภาพประกอบจะใช้ภาพเหมือนจริงของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก มีตราสัญลักษณ์ที่บอกความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม/ชุมชน บนบรรจุภัณฑ์แสดงรายละเอียดผลิตภัณฑ์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคมากขึ้น ตัวอักษรที่ใช้อ่านได้ง่าย ชัดเจน

แบบที่ 2 จะเป็นการนำแนวความคิดรูปแบบที่มีสีสันโดดเด่น สะดุดตา โดยโครงสร้างสีหลักที่ใช้เป็นโทนสีเขียวเหลืองที่บ่งบอกความเป็นผลผลิตทางการเกษตรจากธรรมชาติ ภาพประกอบจะใช้ภาพเหมือนจริงของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก มีพื้นหลังภาพเป็นสีเขียวที่บอกความเป็นผลผลิตทางธรรมชาติ บรรจุภัณฑ์มีที่หยิบจับด้านข้างกล่องสามารถใช้งานได้สะดวก มีตราสัญลักษณ์ที่บอกความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม/ชุมชน บนบรรจุภัณฑ์แสดงรายละเอียดผลิตภัณฑ์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคมากขึ้น ตัวอักษรที่ใช้อ่านได้ง่าย ชัดเจน

แบบที่ 3 จะเป็นการนำแนวความคิดรูปแบบที่มีสีสันเรียบง่าย รูปภาพบนบรรจุภัณฑ์สวยงาม น่าสนใจ โดยโครงสร้างสีหลักที่ใช้เป็นโทนสีน้ำตาลเหลืองและเขียว เพื่อสื่อถึงผลผลิตทางการเกษตร สีน้ำตาลสื่อถึงลำต้นมะม่วง สีเขียวสื่อถึงใบมะม่วง และสีเหลืองสื่อถึงผลมะม่วง ภาพประกอบจะใช้ภาพเหมือนจริงของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก ใช้ภาพตกแต่งพื้นหลังที่เป็นลวดลายกราฟฟิกที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ มีที่หยิบจับด้านข้างกล่องสามารถใช้งานได้สะดวก เหมาะสำหรับขนาดบรรจุมะม่วงปริมาณ 3-5 กิโลกรัม มีตราสัญลักษณ์ที่บอกความเป็นเอกลักษณ์ชุมชน

รายละเอียดผลิตภัณฑ์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคมากขึ้น ตัวอักษรที่ใช้อ่านได้ง่าย ชัดเจน

2. ด้านการประเมินความพึงพอใจบรรจุกัญท์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อบรรจุกัญท์

แบบที่ 1 จากผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 โดยแบ่งตามหลักการออกแบบบรรจุกัญท์ ดังต่อไปนี้

1. ด้านโครงสร้างบรรจุกัญท์ มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านแบบบรรจุกัญท์มีภาพประกอบชัดเจนแสดงรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ โดยมีภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน แบบบรรจุกัญท์มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77

2. ด้านกราฟิกบรรจุกัญท์ มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านสีสันทองกราฟิกมีความสวยงาม โดดเด่นสะดุดตา สีสดใส เหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.80

แบบที่ 2 จากผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.67 โดยแบ่งตามหลักการออกแบบบรรจุกัญท์ ได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านโครงสร้างบรรจุกัญท์ มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านแบบบรรจุกัญท์มีขนาดเหมาะสมต่อปริมาณของผลิตภัณฑ์ สามารถรองรับน้ำหนักผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี แบบบรรจุกัญท์มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74

2. ด้านกราฟิกบรรจุกัญท์ มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านรูปภาพลวดลายมีความเหมาะสม สวยงาม และมีสีสันทองโดดเด่นสะดุดตา เหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77

แบบที่ 3 จากผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 โดยแบ่งตามหลักการออกแบบบรรจุกัญท์ ได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านโครงสร้างบรรจุกัญท์ มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านรูปแบบโครงสร้างบรรจุกัญท์ สามารถถวดยความสะดวกให้กับผู้บริโภคได้ แบบบรรจุกัญท์ความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77

2. ด้านกราฟิกบรรจุกัญท์ มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อมูลแสดงรายละเอียดบนบรรจุกัญท์มีความครบถ้วน มีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน สามารถนำผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาดต่างประเทศได้ เหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.69

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

1.2 ควรส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยให้มากขึ้น

1.3 ควรมีการปรับปรุงรูปแบบบรรจุกัญท์ที่เชื่อมโยงกับผู้บริโภคนอกเหนือจากสิ่งที่แสดงอยู่บนกล่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการขยายพื้นที่การวิจัยที่ให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด ภูมิภาค หรือประเทศ

2.2 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรสอบถามผู้บริโภค เพื่อให้ครอบคลุมทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ

เอกสารอ้างอิง

เจนยุทธ ศรีหิรัญ. (2560). การออกแบบบรรจุกัญท์
 กล้วยแผ่นทอดกรอบสำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อการส่งออกสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน. วารสารวิชาการศิลปะ
 สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 1(8), 155-168.
 ธีรวิมล เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์
 และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน
สินค้าเกษตร: มะม่วง พ.ศ. 2558 ตามพระราชบัญญัติ
มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551. (2558, 4 สิงหาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 179 ง. หน้า 5.

ปิยลักษณ์ เบญจดล. (2549). *บรรจุภัณฑ์กับการออกแบบ*
กราฟิกบนบรรจุภัณฑ์. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร.